

BULETIN INFORMATIV

Secretariatul Consiliului Economic pe lângă Prim-ministrul RM

2024 t4

Secretariatul Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru este sprijinit de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, cu susținerea financiară a Fondului Guvernului Marii Britanii pentru Buna Guvernare.

PRINCIPALELE REALIZĂRI

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA APROBĂ NOI MĂSURI DE DEREGLEMENTARE A ACTIVITĂȚII DE ANTREPRENORAT

În noiembrie 2024, Guvernul a aprobat pachetul de dereglementare a actelor legislative nr. 7. Amendamentele vor simplifica procedurile administrative și vor genera economii anuale pentru mediul de afaceri de aproximativ 11 milioane de lei. Principalele modificări includ: extinderea valabilității permiselor sanitare pentru mărfuri de la 1 la 3 ani pentru produsele importate, similar produselor locale; extinderea cerințelor simplificate de licențiere pentru farmaciile rurale; reducerea semnificativă a birocrăției și a costurilor de închidere a unei afaceri; majorarea suprafeței denumirii societății (logotipului) de la 1 la 3 metri pătrați, care poate fi amplasată pe clădire fără a fi considerată publicitate; permisiunea acționarilor de a interacționa cu autoritățile administrative prin intermediul documentelor electronice și alte îmbunătățiri. Pachetul a fost elaborat de Ministerul Economiei și Dezvoltării cu sprijinul Secretariatului Consiliului Economic și al PNUD Moldova.

GVERNUL REPUBLICII MOLDOVA REDUCE POVARA CONTROALELOR ȘI A MĂSURILOR RESTRICTIVE ASUPRA ACTIVITĂȚII DE ANTREPRENORAT

Acest lucru se va realiza prin modificarea mai multor acte legislative, ceea ce va contribui la dezvoltarea unui mediu de afaceri atractiv, care să încurajeze investițiile și să stimuleze inițiativa antreprenorială. Proiectul de lege a fost aprobat de Guvern în noiembrie 2024 și adoptat de Parlament în prima lectură în decembrie 2024. Principalele prevederi ale proiectului se referă la modificări ale Legii privind controlul de stat și a actelor legislative sectoriale privind controlul de stat, precum cele privind supravegherea pieței și protecția consumatorilor, supravegherea tehnică, construcții, prevenirea incendiilor, controlul relațiilor de muncă, protecția mediului, supravegherea sănătății publice, medicamente și dispozitive medicale, siguranța alimentelor, transportul rutier și alte domenii relevante pentru activitatea de antreprenoriat.

**Amendamentele au fost elaborate de
Cancelaria de Stat cu sprijinul Secre-
tariatului Consiliului Economic și al
proiectului USAID/MISRA.**

SONDAJ PRIVIND PROVOCĂRILE ȘI OPORTUNITĂȚILE ÎN ATRAGEREA FORȚEI DE MUNCĂ STRĂINE ÎN RM

Comitetul Național pentru Migrație și Azil a abordat recent câteva aspecte cheie: mecanismele de integrare graduală a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate; politicile de imigrare pentru atragerea de forță de muncă calificată și a antreprenorilor; proiectul de lege privind admiterea, șederea și controlul străinilor în Republica Moldova; dificultățile întâmpinate de întreprinderi în recrutarea de talente. Prin înțelegerea provocărilor specifice întâmpinate de întreprinderi, toate părțile interesate pot colabora pentru a implementa soluții care vor dezvolta piața forței de muncă din Moldova și competitivitatea economică. Astfel, în decembrie 2024, Secretariatul Consiliului Economic a finalizat un sondaj privind provocările întâmpinate de companii în recrutarea de personal, atât pe plan intern, cât și internațional.

Rezultatele sondajului au fost analizate, iar un raport cu recomandări pentru îmbunătățirea legislației a fost prezentat Ministerului Afacerilor Interne pentru viitoarele modificări ale legislației relevante.

PROIECT DE LEGE PENTRU MODIFICAREA LEGII NR. 1540/1998 PRIVIND PLATA PENTRU POLUAREA MEDIULUI

Ministerul Mediului, în colaborare cu un deputat în Parlament, a inițiat un proiect de lege. Această legislație are drept scop clarificarea cerințelor de implementare și raportare pentru întreprinderi în conformitate cu Legea nr. 246/2023 și abordarea inconsistențelor rezultate din implementarea Directivei UE 94/62/CE privind deșeurile de ambalaje. De asemenea, proiectul urmărește: îmbunătățirea realizării obiectivelor de valorificare a deșeurilor de ambalaje; răspunsul la solicitările întreprinderilor; facilitarea implementării responsabilității extinse a producătorului (REP); asigurarea datelor fiabile privind trasabilitatea deșeurilor de ambalaje. Secretariatul Consiliului Economic și membrii CE au participat activ la consultarea și îmbunătățirea acestui proiect de lege.

Această inițiativă legislativă a fost aprobată în Parlament în a doua lectură la 5 decembrie 2024.

INIȚIATIVĂ DE ÎMBUNĂTĂȚIRE A ÎNȚELEGERII SECTORULUI PRIVAT PRIVIND RESPONSABILITATEA EXTINSĂ A PRODUCĂTORULUI (REP) ÎN MOLDOVA

Pentru a promova o înțelegere mai profundă a principiilor Responsabilității Extinse a Producătorului (REP) în rândul companiilor moldovenești, proiectul USAID/MISRA, la inițiativa Secretariatului Consiliului Economic, a contractat o companie de consultanță de renume pentru a efectua o evaluare cuprinzătoare în vederea identificării lacunelor din cadrul actual al legislației privind implementarea REP; elaborarea de recomandări practice pentru abordarea lacunelor legislative identificate și îmbunătățirea conformității REP; producerea unui ghid ușor de utilizat pentru a ajuta companiile moldovenești să înțeleagă obligațiile lor REP în conformitate cu legislația în vigoare. În urma unei reuniuni organizate de Secretariatul Consiliului Economic cu părțile interesate pentru a discuta rezultatele evaluării cadrului REP din Moldova, s-a convenit ca Ministerul Mediului să încorporeze soluțiile propuse pentru abordarea lacunelor legislative într-un proiect de regulament care urmează să fie supus consultării publice la

PERSPECTIVA DE GEN PENTRU BUGETAREA SENSIBILĂ LA GEN PENTRU AUTORITĂȚILE PUBLICE

Prima autoritate care a beneficiat de instruire privind Bugetarea Sensibilă la Gen a fost Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale. Secretariatul Consiliului Economic a facilitat dialogul dintre Minister și UN Women pentru acest exercițiu. În perioada 19, 25 și 26 noiembrie, Ministerul a beneficiat de 3 sesiuni de instruire, iar feedback-ul a fost foarte pozitiv.

Ca urmare, Secretariatul Consiliului Economic planifică să replice acest exercițiu pentru alte 3 ministere în următoarele luni.

BUGETAREA SENSIBILĂ LA GEN

PENTRU AUTORITĂȚILE PUBLICE

bugetarea
sensibilă
la gen

SUBIECTE LA CARE ÎNCĂ LUCRĂM

01 DEREGLEMENTAREA ACTIVITĂȚII DE ANTRPRENORAT

Obiectivul principal al Secretariatului Consiliului Economic este de a îmbunătăți considerabil climatul de afaceri din Moldova, de a stimula activitatea antreprenorială în țară și, astfel, de a avansa în clasamentele economice internaționale pentru a atrage investiții străine. În prezent, CE se concentrează pe elaborarea și promovarea așa-numitelor pachete legislative de dereglementare, menite să reducă povara reglementărilor asupra afacerilor cu până la 5 miliarde MDL anual (aproximativ 1,7% din PIB, comparativ cu rezultatul anului trecut de aproximativ 1 miliard MDL (0,3% din PIB) economii pentru afacerile moldovenești prin inițiativa de dereglementare.

CARTOGRAFIEREA REGLEMENTĂRIILOR DE-A LUNGUL CICLULUI DE VIAȚĂ AL ACTIVITĂȚII DE AFACERI

SCE lucrează la implementarea Deciziei Prim-ministrului nr. 21 din 23.02.24 care prevedea organizarea Grupului de Lucru pentru cartografierea obligațiilor și procedurilor prevăzute de reglementări de-a lungul ciclului de viață al activității de afaceri în cadrul principalelor sectoare economice. Prim-ministrul, miniștrii, Cancelaria de Stat, Unitatea de Implementare a Programului Guvernului și SCE sunt membri ai Grupului de Lucru. Experții au elaborat proiecte de amendamente în domeniile: transversale (legate de înregistrare administrativă, comerț și alte domenii similare), reglementarea transporturilor, fiscalitate, agricultură animală, turism, vin, construcții, mediu, muncă, farmacie, electronică. Au fost organizate reuniuni pentru a discuta propunerile, inclusiv cu participarea Prim-ministrului, Ministrului MDED, Șefului Comisiei Economice a Parlamentului și deputaților, Ministrului Sănătății, Ministrului Finanțelor etc. SCE a facilitat consultări privind amendamentele în domeniul “Agricultură animală și siguranța alimentelor” în cadrul Grupului de Lucru 2, “Facilitarea tranziției verzi și a comerțului transfrontalier”. Un set de proiecte de amendamente legate de domenii transversale a fost discutat în cadrul reuniunii online a Grupului de Lucru 1, “Eliminarea constrângerilor în activitatea antreprenorială”. În colaborare cu Ministerul Finanțelor și sprijinul proiectului OPTIM/Helvetas, SCE a elaborat propuneri de reformă fiscală, discutate în cadrul Grupului de Lucru 7, “Consiliul Consultativ pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii”. La 30.12.2024, primul pachet a fost supus consultărilor instituționale și publice. SCE lucrează la elaborarea celui de-al doilea pachet.

ARMONIZAREA LEGISLAȚIEI UE PENTRU AFACERILE

Secretariatul Consiliului Economic a elaborat un concept de plan de acțiuni pentru armonizarea legislației UE, cu scopul de a minimiza costurile pentru afaceri, de a facilita un cadru de reglementare care să protejeze interesele naționale, de a evita supra-reglementarea și de a asigura accesul la piața UE și la fondurile de asistență. Acest document a fost revizuit și discutat în cadrul unor reuniuni cu Viceprim-ministrul și cu Șeful Oficiului pentru Integrare Europeană. Versiunea convenită a acestui document va fi propusă pentru includerea pe agenda următoarei ședințe a Consiliului Economic, programată pentru începutul anului 2025. Următoarea ședință a CE se va concentra pe următoarele aspecte cheie: o

actualizare privind progresele și provocările negocierilor în curs de desfășurare; discuții privind măsurile și procedurile care urmează a fi întreprinse după finalizarea procesului de screening; explorarea modalităților de implementare eficientă a legislației UE în țară, cu un accent puternic pe implicarea activă și contribuția comunității de afaceri. Între timp, Secretariatul Consiliului Economic este activ implicat în simulări de screening privind capitolele relevante ale primului Cluster al procesului de aderare la UE.

REFORMA INSPECȚIILOR DE STAT

Secretariatul Consiliului Economic a continuat implementarea Planului de Acțiuni pentru Reforma Inspecțiilor de Stat, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 108-d. În acest scop, CE a constituit opt grupuri de lucru tematice privind reforma inspecțiilor. Experții furnizați de USAID/MISRA au elaborat amendamente la actele legislative sectoriale, cu scopul de a corecta în primul rând domeniile de inspecție și de a elabora soluții pentru a preveni discreționaritatea și lipsa de proporționalitate în aplicarea măsurilor restrictive în cadrul inspecțiilor. De asemenea, experții au elaborat amendamente la Codul Contravențional, cu scopul de a asigura justificarea contravențiilor și proporționalitatea amenzilor, în măsura posibilului și a gradului de participare/răspuns al ministerelor și organelor de control relevante. În final, experții au propus amendamente la Codul Fiscal, cu scopul de a alinia inspecția fiscală la o serie de principii majore de bună reglementare, prevăzute în Legea privind inspecțiile. Experții continuă să lucreze cu agențiile pentru revizuirea listelor de control.

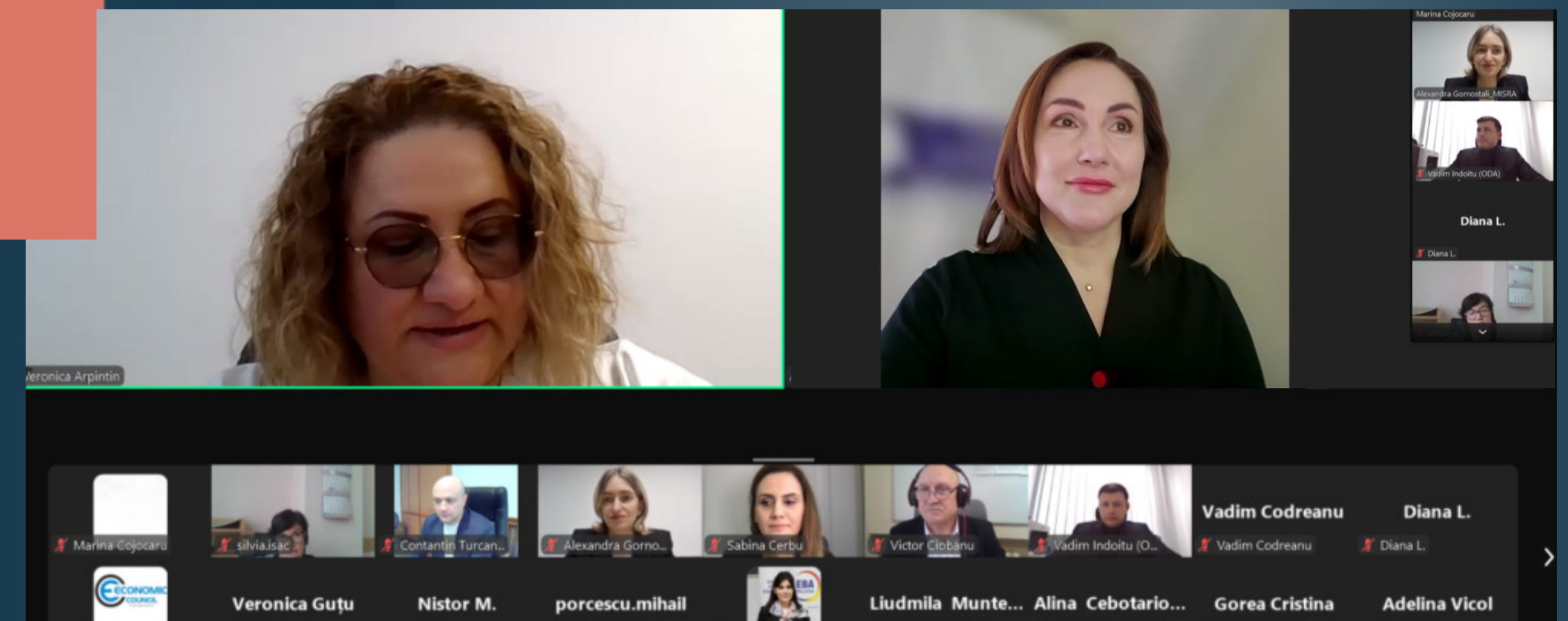
Cancelaria de Stat a lansat un proces de consultare în cadrul Consiliului Național pentru Soluționarea Contenciosului Administrativ privind proiectele de amendamente elaborate de Secretariatul CE pentru revizuirea metodologiilor de planificare a inspecțiilor bazate pe risc.

După primirea contribuțiilor, Cancelaria de Stat va propune proiectul pentru consultări publice. Ministerul Justiției procesează propunerile privind Codul Contravențional de la Secretariatul CE.

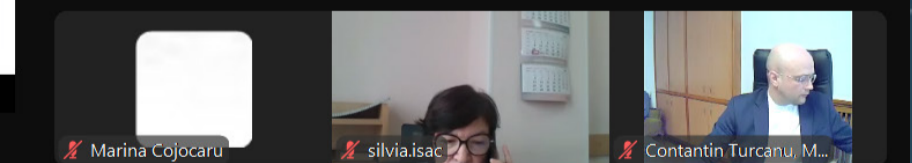
REUNIUNE PE PLATFORMA CE PENTRU A DISCUTA REVIZUIREA LEGII ANTREPRENORIATULUI

La 30.12.2024, la solicitarea MDED, Secretariatul CE a organizat o reuniune a Grupului de Lucru 3 pentru a revizui Legea antreprenoriatului. Acest proiect de lege are drept scop stabilirea unui cadru legal cuprinzător pentru activitățile antreprenoriale în Moldova. Acțiunile cheie în cadrul reuniunii: prezentarea proiectului de lege, colectarea inițială a contribuțiilor din partea mediului de afaceri; a fost discutat cadrul de implicare a mediului de afaceri pe parcursul întregului proces legislativ. În cadrul reuniunii, un expert furnizat de USAID/MISRA a prezentat constatările preliminare și recomandările pentru revizuirea legii menționate. MDED va aștepta recomandările membrilor CE și va prezenta proiectul de lege pentru consultări publice în curând.

NECESITATEA INTERVENȚIEI

- Legea este în vigoare de peste 32 de ani, suferind modificări frecvente prin intervenții punctuale, fără o abordare sistemică, ceea ce a condus la lipsa unei structuri clare;
- Contradicții și lipsa sincronizării cu alte legi (ex. Codul Contravențional, Codul Civil modernizat, Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, etc.)
- Existența mai multor norme desuete (ex. întreprinderea de arendă);
- Reglementări duplicatate în special a normelor procedurale ce țin de înregistrarea întreprinderii, operarea modificărilor și dizolvare;
- Existența unor prevederi care nu țin de obiectul de reglementare a unei legi a antreprenoriatului (ex. activitățile financiare ilegale, reglementarea unor contravenții, întreprinderile cu statut de monopol fiscal, etc.)

02 DIGITALIZAREA ECONOMIEI

Obiectivul principal al Consiliului Economic este de a facilita digitalizarea serviciilor publice esențiale pentru afaceri în Moldova prin intermediul Inițiativei „Contactless Business in Moldova”. Aceasta a fost dezvoltată pentru a oferi instrumente pentru crearea, administrarea și lichidarea online a companiilor în Moldova. Această inițiativă este concepută pentru a beneficia antreprenorilor și investitorilor străini, inclusiv diaspora. În acest sens, Consiliul a inițiat și promovat două pachete legislative cuprinzătoare și o serie de propuneri de acte normative secundare. Mai mult, au fost implementate două proiecte de asistență tehnică: dezvoltarea unei platforme de identificare la distanță (eKYC) și a unei platforme de notarizare electronică (eNotar).

NOUL PACHET DE REGLEMENTARE eECONOMIE/eCOMMERCE

SCE menține un dialog public-privat continuu cu membrii săi, stimulând generarea și colectarea de propuneri pentru îmbunătățirea mediului de afaceri prin transformarea digitală. Ultimele eforturi au adunat un set de reforme legislative menite să abordeze provocări și oportunități critice, inclusiv: atenuarea deficitului de specialiști IT în sectoarele cheie ale economiei; atragerea talentelor globale prin introducerea legislației prietenoase pentru „nomazii digitali”; reformarea reglementărilor privind imigrația și permisele de muncă pentru a facilita investițiile și mobilitatea talentelor; simplificarea înregistrării companiilor la distanță; extinderea adoptării instrumentelor eKYC pentru o integrare digitală sigură și eficientă; promovarea unei economii fără numerar și a altor servicii digitale pentru companii; avansarea facturării electronice și îmbunătățirea cadrelor de comerț electronic. Pachetul legislativ a fost înaintat consultărilor publice în iulie. În octombrie a fost colectat un set cuprinzător de propuneri și obiecții. În prezent, se analizează și se integrează feedback-ul din cea de-a doua rundă de consultări publice. Proiectul este în curs de pregătire pentru aprobare guvernamentală în ianuarie 2025.

EVALUAREA GRADULUI DE PREGĂTIRE A RM PENTRU REGLEMENTĂRILE UE PRIVIND PIEȚELE ȘI SERVICIILE DIGITALE, ELABORAREA LEGISLAȚIEI DE TRANSPUNERE PARȚIALĂ

SCE a priorizat transpunerea Actului serviciilor digitale (DSA) al UE în agenda sa, recunoscând impactul său semnificativ asupra pieței interne digitale a RM. CE a abordat această inițiativă din două perspective cheie: evaluarea nevoilor și oportunităților actuale ale RM; elaborarea legislației pentru alinierea reglementărilor naționale la reglementarea DSA a UE. Evaluările și recomandările DMA și DSA au fost elaborate cu asistența tehnică a USAID și publicate în martie,

după o serie de consultări cu membrii CE. În urma recomandărilor, SCE a elaborat proiectul noii legi privind transpunerea parțială a DSA, supus MDED în mai 2024. În cadrul unei reuniuni de consultare din decembrie, experții UE au exprimat sprijin general pentru proiectul de lege și au clarificat preocupările privind dispozițiile netranspozabile. Proiectul urmează să fie propus pentru consultări publice în februarie 2025.

DEZVOLTAREA PLATFORMEI eNOTARIAT

Notariatul electronic este o altă componentă esențială pentru succesul inițiativei Contactless Business in Moldova, datorită rolului autentificării notariale a diferitelor tranzacții necesare în temeiul legislației moldovenești. Cea mai mare realizare a SCE în acest sens a fost elaborarea, promovarea și aprobarea Legii 126/2023, care creează cadrul legal necesar pentru notarizarea electronică. În urma acestui fapt, MJ și Camera Notarilor Publici au solicitat ca CE și Agenția pentru Guvernare Electronică să acorde sprijin pentru implementarea platformei eNotary. În ianuarie 2024, Secretariatul CE a livrat Ministerului Justiției specificațiile tehnice ale platformei eNotary, conceptul draft al platformei eNotary și proiectul de Regulament privind mentenanța și utilizarea platformei. Ministerul a acceptat formal aceste documente în iulie 2024. În septembrie 2024, CE a primit aprobarea BERD pentru sprijin în implementare. MJ a solicitat o revizuire independentă a conceptului înainte de aprobarea acestuia. BERD a colaborat cu experți de la Academia Estoniană de eGuvernare, care au furnizat o opinie independentă în noiembrie, care a servit la îmbunătățirea conceptului și ToR. Reuniunea grupului de lucru privind aprobarea de către MJ a Conceptului Portalului eNotary este planificată pentru ianuarie 2025, iar procesul de achiziție va urma.

DEZVOLTAREA PLATFORMEI eKYC

Inițiativa „Contactless Business in Moldova” lansată de CE, cu sprijinul MDED, al BERD și al UK-GGF, necesită un instrument de integrare digitală de încredere și funcțional - Platforma eKYC. Produsele livrabile ale primei etape a acestui proiect TA acoperă dezvoltarea cerințelor tehnice și reglementare, iar a doua etapă se referă la dezvoltarea platformei eKYC. Secretariatul a depus în octombrie 2023 o cerere către UIPAC/BM pentru finanțarea etapei de dezvoltare și implementare a proiectului eKYC. Bugetul a fost aprobat în decembrie 2023 (aproximativ 450.000 de euro). În martie 2024, UIPAC a inițiat o

procedură de due diligence privind documentația tehnică, cadrul normativ și cererea de piață pentru serviciile eKYC. Studiul a fost prezentat și aprobat în septembrie 2024, decizia a fost aprobată în octombrie, iar documentația de achiziție a fost depusă în decembrie pentru aprobare finală către partenerul de implementare - Agenția EGOV. În prezent, organizația parteneră lucrează la o serie de propuneri pentru îmbunătățirea documentației de achiziție.

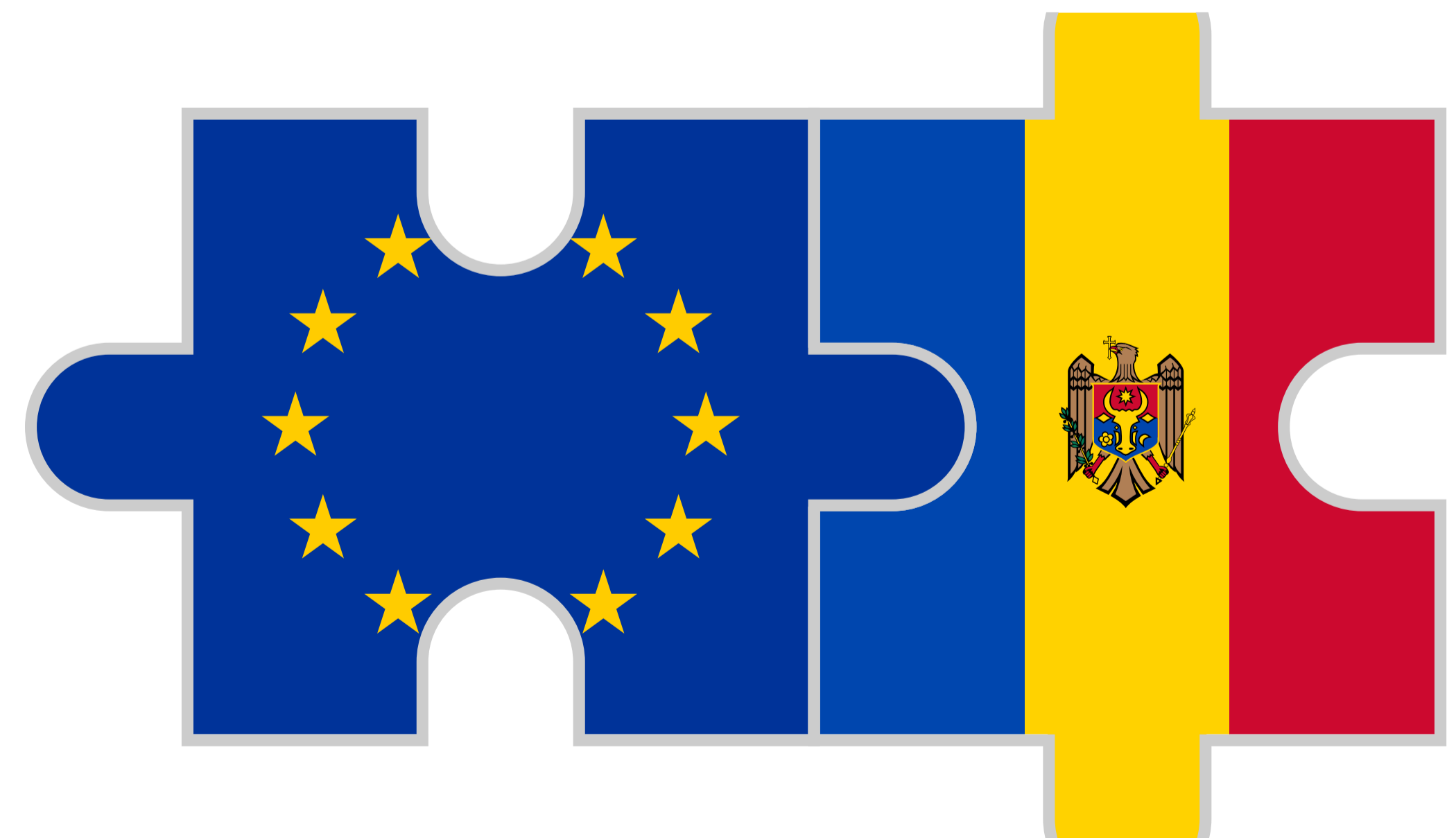
INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ PENTRU A AJUTA LA ARMONIZAREA CU LEGISLAȚIA UE

Procesul de integrare europeană necesită ca Moldova să își alinieze cadrul său juridic la peste 27.000 de acte de reglementare europene. Aceasta este o sarcină importantă, având în vedere în special resursele limitate ale țării și termenele limită stricte.

Pentru a aborda această provocare în mod eficient, adoptarea tehnologiilor de ultimă generație este esențială. Aceste tehnologii pot optimiza analizele complexe, pot accelera procesarea documentelor și pot îmbunătăți acuratețea și eficiența eforturilor de aliniere a reglementărilor, permițând autorităților moldovenești să își atingă obiectivele de integrare mai eficient și în termenul necesar.

Secretariatul CE a inițiat și a avansat parteneriatul cu o companie locală și Ministerul Energiei pentru dezvoltarea unui prototip bazat pe inteligență artificială. În cadrul acestui proces, a fost realizată o etapă de descoperire imersivă, iar un prototip al instrumentului de asistență a fost dezvoltat și testat în septembrie cu echipa de experți ai Ministerului Energiei, care și-au exprimat profunda apreciere și dorința de a-l utiliza. În octombrie, Secretariatul a prezentat prototipul echipei BERD.

Consultări paralele au avut loc cu parteneri cheie, inclusiv OPTIM/SCO, MISRA/USAID, UNDP și GIZ, pentru a discuta oportunitățile de finanțare și dezvoltare. Inițiativa este în prezent în curs de examinare de către Cabinetul prim-ministrului. Este poziționată ca un instrument complementar practic, bazat pe limba maternă și adaptat sectorului la soluția GenAI de sus în jos a Comisiei Europene, care monitorizează conformitatea legislației statelor membre (tradusă în engleza oficială) cu acquis-ul UE.

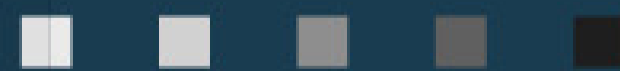
PORTALUL DE INFORMAȚII COMERCIALE

Moldova a încheiat mai multe acorduri comerciale externe care oferă oportunități semnificative pentru IMM-uri. Cu toate acestea, aceste oportunități rămân în mare parte neexploatate din cauza accesului limitat la informații legate de comerț, a înțelegerii insuficiente a acordurilor comerciale și a dificultăților în navigarea reglementărilor comerciale complexe. Inițiativa de a dezvolta un Portal de Informații Comerciale cuprinzător a fost lansată de PNUD Moldova, în consultare cu Secretariatul Consiliului Economic, pentru a aborda principalele bariere cu care se confruntă IMM-urile. Secretariatul a contribuit la conceptualizarea inițială și la elaborarea Termenilor de Referință, în perioada ianuarie-martie 2024, și a reevaluat proiectul în decembrie, după o abordare contradictorie din partea părților interesate locale.

În decembrie, în cadrul unei ședințe cu părțile interesate, inițiată de Secretariat, la care au participat MDED, Agenția de Investiții, Serviciul Vamal și PNUD, s-a convenit actualizarea și îmbunătățirea portalului existent, administrat în prezent de Serviciul Vamal la adresa <https://trade.gov.md/ro>. Portalul actualizat va integra contribuțiile părților interesate și va include funcționalități avansate, precum chatbot-uri interactive și compatibilitate cu dispozitive mobile pe platforma BizRadar.

03 TRANZIȚIA CĂTRE O ECONOMIE VERDE

Tranziția Republicii Moldova către o economie verde este esențială pentru a aborda provocările de mediu, a promova dezvoltarea durabilă și a îmbunătăți securitatea energetică. Această tranziție va crea o națiune mai prosperă și mai rezilientă pentru generațiile viitoare. Secretariatul Consiliului Economic participă activ la inițiativele de promovare a economiilor verzi și circulare, asigurând elaborarea de politici transparente și incluzive. În prezent, Secretariatul se concentrează pe implementarea Planului de Acțiuni al Programului de Promovare a Economiei Verzi și Circulare pentru 2024-2028 și pe dezvoltarea Sandbox-ului pentru Inovație Energetică.

SANDBOX-UL ENERGETIC AL MOLDOVEI – FAZA 2

Noua lege privind spațiile inovatoare de testare reglementară în sectorul energetic („Sandbox”) oferă Ministerului Energiei posibilitatea de a crea un mediu controlat în acest domeniu. Acest „sandbox” va include reguli temporare și personalizate pentru o anumită zonă geografică sau pentru anumiți participanți pe piață, facilitând testarea și implementarea soluțiilor energetice inovatoare. Prin valorificarea designului modern al pieței și a instrumentelor digitale, Moldova își propune să depășească barierele reglementare și să promoveze o cultură a inovației în sectorul energetic. Secretariatul Consiliului Economic a sprijinit Ministerul Energiei pe parcursul elaborării și promovării legii „Sandbox,” asigurând desfășurarea unor consultări transparente și participative cu membrii săi, pentru ca legislația finală să reflecte perspective și expertize diverse. Înainte de adoptarea finală, proiectul de regulament va fi supus unei evaluări complexe. Aceasta include verificarea compatibilității de către Centrul de Armonizare a Legislației, precum și obținerea opiniilor de la mai mulți actori interesați. După această revizuire, proiectul îmbunătățit va fi înaintat Guvernului pentru aprobare finală. Secretariatul Consiliului Economic s-a angajat să sprijine Ministerul Energiei în diseminarea informațiilor despre noua reglementare și să crească gradul de conștientizare în rândul comunității de afaceri.

PRIM-MINISTRUL SE ÎNTÂLNEȘTE CU MEDIUL DE AFACERI PENTRU A ABORDA CRIZA ENERGETICĂ

SCE a participat la o întâlnire a Prim-ministrului cu reprezentanți ai companiilor majore și ai asociațiilor de afaceri. Focusul principal a fost pe strategiile de atenuare a impactului întreruperilor în aprovizionarea cu energie, în special în urma bombardamentelor infrastructurii energetice a Ucrainei. Discuțiile s-au axat pe: necesitatea ca companiile să se adapteze la prețurile de piață pentru energie electrică, similar modelului existent pentru gazul natural; planurile de creare a unei infrastructuri de alimentare cu energie electrică independente până la sfârșitul anului 2025; introducerea unui mecanism de compensare pentru întreprinderi, similar schemei existente pentru cetățeni; încurajarea companiilor să transfere activitățile cu consum intensiv de energie în orele de vârf pentru a reduce consumul în perioadele de vârf ale cererii; încurajarea companiilor să beneficieze de subvențiile guvernamentale pentru proiectele de energie regenerabilă și eficiență energetică, în special în sectoarele fotovoltaic și eolian.

DIALOG CU VICEPRIM-MINISTRUL PENTRU AGRICULTURĂ ȘI MEDIU

Secretariatul Consiliului Economic a sprijinit un dialog între Viceprim-ministru / Ministrul Agriculturii și asociațiile de agribusiness. Reuniunea a facilitat discuțiile între producători, procesatori și conducerea Ministerului pentru a identifica soluții la provocările din industrie. A fost prezentată prima ediție a Buletinului de Informare privind Clima de Afaceri în Agricultură, elaborat de EBA Moldova, membru al Consiliului Economic, cu sprijinul asociațiilor de agribusiness. De asemenea, Ministerul a prezentat unele inițiative legislative elaborate pentru a aborda aceste probleme, ținând cont de procesul de transpunere legislativă în curs de desfășurare și de parcursul european al Republicii Moldova.

REUNIUNE PRIVIND FINANȚAREA VERDE

Secretariatul Consiliului Economic a sprijinit Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în organizarea unei reuniuni cu părțile interesate cheie, inclusiv Asociația Băncilor, Banca Națională a Moldovei, băncile comerciale și reprezentanții Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (ODA). Scopul reuniunii a fost de a aborda problemele legate de finanțarea verde și de a promova cooperarea pentru o tranziție economică durabilă. Concentrându-se pe implementarea și promovarea principiilor de mediu, sociale și de governanță (ESG), participanții au explorat modalități prin care autoritățile publice, sectorul bancar și comunitatea de afaceri pot colabora pentru a crea un cadru eficient pentru o tranziție verde.

GRUPUL DE LUCRU ESG REVIZUIEȘTE PROGRESELE ȘI PLANURILE PENTRU VIITOR

Secretariatul Consiliului Economic a participat la reuniunea de sfârșit de an a Grupului de lucru ESG. Activitățile cheie în timpul reuniunii au inclus: evaluarea realizărilor și rezultatelor diferitelor inițiative ESG, cum ar fi proiectul USAID FTA, proiectul Tranziție Verde al PNUD și campania „Moldova Durabilă”; facilitarea schimbului de idei și a celor mai bune practici între părțile interesate implicate în agenda ESG; conturând următorii pași și priorități pentru implementarea agendei ESG la nivel național.

CONTRIBUȚIA LA ORIENTĂRILE UNECE PRIVIND ECONOMIA CIRCULARĂ

Secretariatul Consiliului Economic a contribuit la finalizarea unui chestionar privind Orientările UNECE pentru promovarea Economiei Circulare în cadrul Parteneriatelor Public-Private pentru Obiectivele de Dezvoltare Durabilă ale ONU. Această inițiativă se aliază cu Obiectivele de Dezvoltare Durabilă și cu Programul de Economie Verde și Circulară al Republicii Moldova pentru anii 2024-2028, sprijinind inovația în utilizarea resurselor, reciclarea materialelor locale și reducerea deșeurilor. Prin participare, Moldova a obținut cunoștințe valoroase pentru a-și consolida alinierea la Obiectivele de Dezvoltare Durabilă și la standardele UE.

04 ABILITARE ECONOMICĂ ȘI EGALITATE DE GEN

Statisticile arată că femeile reprezintă 52% din populație și doar 47% fac parte din piața forței de muncă. Din numărul total de afaceri, doar 33,9% sunt conduse sau administrate de femei. De asemenea, există o diferență de gen la salariu de aproximativ 15% venituri mai mici decât bărbații, ceea ce duce la o diferență de 37% la pensia de retragere. Pe baza acestor evaluări, noul Consiliu Național pentru Abilitare economică și Egalitate de Gen își propune să atragă mai multe femei în circuitul economic, să crească numărul de întreprinderi conduse de femei și să reducă semnificativ decalajul de gen la pensii (DGP). Măsurile care trebuie luate în acest sens sunt prevăzute în Foaia de Parcurș a Consiliului, cu indicatori cheie de performanță (KPI) concreți, părți interesate și termene de implementare.

FOAIA DE PARCURS PRIVIND ABILITAREA ECONOMICĂ A FEMEILOR

Foaia de parcurs este un instrument durabil pentru implicarea asociațiilor de business, societății civile, comunității donatorilor și agențiilor guvernamentale în promovarea inițiativelor menite să crească rolul femeilor în economie și să abordeze acțiuni legate de egalitatea de gen. Foaia de parcurs cuprinde 41 de activități specifice cu KPI și părți interesate. Aproximativ 75% din acțiunile prevăzute au fost finalizate/sunt în faza de implementare. Cele mai recente activități realizate sunt: lansarea Maratonului antreprenorial în 10 școli pilot, prezentarea Conceptului platformei digitale Finantare.ai la Conferința anuală UN Women Moldova, prezentarea progresului Foi de Parcurs la reuniunea GL9 și altele.

PLATFORMA DIGITALĂ CARE OFERĂ INFORMAȚII PRIVIND ACCESUL LA FINANȚARE ȘI ALTE TIPURI DE SPRIJIN PENTRU FEMEILE ANTREPRENOARE

Pe baza unui exercițiu de evaluare și a solicitărilor repetate ale femeilor, am identificat nevoia unei platforme online unice, care să ofere informații relevante privind accesul la finanțare pentru femeile care intenționează să își înceapă o afacere sau care conduc deja o afacere. Faza de descoperire a fost finalizată cu succes. Conceptul platformei a fost prezentat la Conferința anuală

UN Women privind abordările sensibile la gen privind empowerment-ul financiar al femeilor, pe 6 decembrie 2024. Lansarea platformei Finantare.ai este estimată pentru perioada dinaintea verii 2025.

SPRIJINIREA ȘI RESOCIALIZAREA FEMEILOR ÎNCARCERATE

Conceptul se referă la oferirea de sprijin psihologic, juridic, de mentorat etc. femeilor încarcerate care au maximum 24 de luni până la eliberare. Aceste femei vor primi, de asemenea, pregătire profesională pentru a le împuternici și a le ajuta să se integreze în societate și în ecosistemul economic. În urma întâlnirii extinse cu toți actorii relevanți, desfășurată în noiembrie, a fost elaborată o Foaie de parcurs privind acțiunile ulterioare. Pe această bază, s-a decis crearea unei clase digitale pentru femeile încarcerate, astfel încât Fundația Orange va dona 20 de laptopuri în ianuarie și elaborează în prezent, împreună cu Administrația Națională a Penitenciarelor, curriculumul pentru cursurile digitale. De asemenea, Cancelaria de Stat va dona mobilierul necesar (mese, scaune, dulapuri) pentru echiparea completă a clasei digitale. Se desfășoară discuții active cu un producător de îmbrăcăminte, pentru a opera pe teritoriul penitenciarului, creând astfel locuri de muncă pentru femeile încarcerate. Obiectivul final este aprobarea unui Program Național de Resocializare a Femeilor Încarcerate, astfel încât activitățile prevăzute în Foaia de Parcurs să fie obligatorii și implementate.

INTEGRAREA A 100 DE FEMEI ÎN SECTORUL BPO

În urma unei întâlniri prezidate de Prim-ministru, 100 de femei din regiunile țării vor fi instruite pentru a lucra în sectorul BPO în Republica Moldova. SCE a participat la Cahul IT Connect, Dialog privind viitorul industriei IT în Cahul, la 24 octombrie. În cadrul evenimentului, Secretarul de Stat al MDDE și Directorul Parcului IT Moldova au discutat despre beneficiile și oportunitățile oferite companiilor IT de către organizațiile guvernamentale și au prezentat Conceptul de

integrare a 100 de femei în sectorul BPO. De asemenea, Expertul de Gen a avut discuții cu parteneri potențiali, obținând unele confirmări privind oferirea gratuită a spațiilor pentru instruire. De asemenea, a avut loc o întâlnire cu reprezentantul companiei BPO, partener al acestui proiect, pentru a discuta curriculumul necesar, pentru a avansa cu proiectul.

ÎNTÂLNIRE CU E.S. FERN HORINE, AMBASADORUL MARII BRITANII

Secretariatul CE a participat la o întâlnire cu E.S. Fern Horine, Ambasadorul Marii Britanii, organizată pe platforma Asociației Femeilor Antreprenoare din Moldova (AFAM), la 9 decembrie. Astfel, activitățile prevăzute în Foaia de Parcurs a CNEEGE, cu o atenție deosebită acordată celor legate de împuternicirea femeilor – victime ale violenței domestice, au fost abordate în cadrul discuțiilor.

REUNIUNEA CONSILIU NAȚIONAL PENTRU ABILITARE ECONOMICĂ ȘI EGALITATE DE GEN

Evenimentul a abordat inițiativele dedicate oportunităților economice pentru femei, evidențiind succese, cele mai bune practici și exemple de advocacy pentru promovarea empowerment-ului economic, egalitatea de gen și leadership, reunind lideri de opinie, antreprenori, reprezentanți ai sectorului public și

privat din Moldova și România. În cadrul evenimentului a fost prezentat progresul Foii de Parcurs a Consiliu pentru primele 6 luni de la adoptarea acesteia.

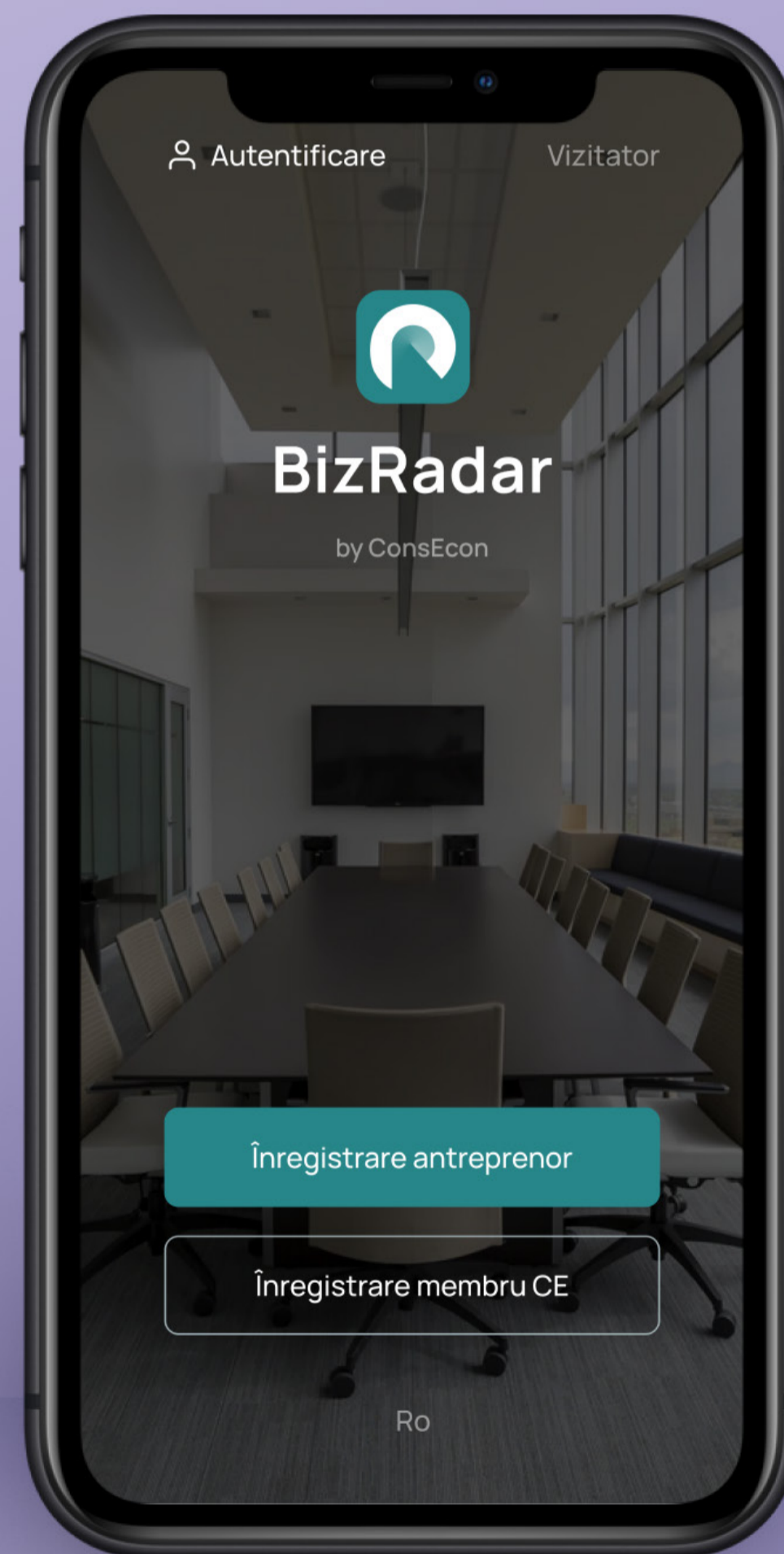
DIALOGUL PUBLIC-PRIVAT

Secretariatul Consiliului Economic promovează DPP prin organizarea regulată a reuniunilor pe platforma CE, care oferă o oportunitate unică pentru diverse părți interesate, inclusiv oficiali guvernamentali, asociații de afaceri, instituții donatoare și reprezentanți ai instituțiilor de cercetare, de a se reuni și a discuta probleme economice importante și problematice. În ultimele 3 luni am organizat un număr total de 41 de reuniuni (dintre care 9 reuniuni ale Grupurilor de lucru permanente), la care au participat 645 de persoane. Aceste cifre evidențiază implicarea crescândă și impactul platformei în abordarea problemelor relevante și sprijinirea procesului decizional. În plus, la 27 decembrie 2024, Prim-ministrul Dorin Recean s-a întâlnit cu reprezentanții companiilor majore și ai asociațiilor de afaceri, membri ai Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru, pentru a discuta măsuri concrete de ajustare a consumului de energie la nivelul întreprinderilor și sprijinul statului pentru mediul de afaceri.

APLICAȚIA BIZRADAR

Digitalizarea interacțiunii directe între autorități și comunitatea de afaceri este obiectivul principal al aplicației mobile „Comunitate de afaceri virtuală” BizRadar, dezvoltată de Secretariatul CE. BizRadar are 4 module: informativ și interactiv cu știri despre inițiativele de reglementare utile; sondaje online rapide; evaluarea/evaluarea eficienței instituțiilor publice sub forma unui clasament; raportarea neregulilor și abuzurilor de putere cauzate de instituțiile publice. Numărul total actual de utilizatori ai aplicației este de 2185, o creștere de 111 utilizatori în ultima lună. Conținutul aplicației continuă să se diversifice, actualizările relevante furnizate de instituții și organele de reglementare fiind integrate eficient. Aceste actualizări oferă informații valoroase pentru antreprenori în domeniile lor respective, asigurând relevanța și utilitatea conținutului. A fost elaborat un proiect de plan de promovare a aplicației pentru anul 2025. Documentul a fost trimis echipei Proiectului OPTIM cu obiectivul de a facilita colaborarea continuă în 2025 și se așteaptă în prezent aprobarea.

ÎNTÂLNIRE A VICEPRIM-MINISTRULUI CU ADMINISTRATORII DE PIEȚE

Secretariatul Consiliului Economic a participat la o întâlnire convocată de către Viceprim-ministrul Alaiba cu administratorii de piețe din 15 raioane ale țării. Reuniunea s-a axat pe abordarea provocărilor întâmpinate de administratorii de piețe în activitatea lor zilnică și identificarea soluțiilor. În cadrul reuniunii, administratorii au ridicat o serie de probleme, evidențiind în special provocările generate de legislația depășită sau inadecvată. În urma reuniunii, Secretariatul va colecta și rezumă informațiile colectate de la toți participanții. Ulterior, MDED, în cooperare cu CE și instituțiile relevante, va analiza aceste informații și va elabora amendamentele necesare pentru îmbunătățirea cadrului de reglementare pentru funcționarea piețelor.

REUNIUNEA GL2 PRIVIND CERINȚELE DE GARANȚIE VAMALĂ

Secretariatul CE a organizat o reuniune a Grupului de Lucru 2 Facilitarea Comerțului și Tranziția Verde, pentru a discuta cu mediul de afaceri despre respectarea de către acestea a cerințelor de garanție vamală, conform prevederilor Codului Vamal. Conform acestuia, garanțiile emise înainte de 1 ianuarie 2024 își păstrează valabilitatea până la 31 decembrie 2024, fără necesitatea unei autorizații suplimentare. Pentru a asigura continuitatea activității economice, companiile care dețin garanții globale trebuie să întreprindă acțiuni specifice. Serviciul Vamal, la solicitarea Secretariatului CE, a conturat aceste măsuri în cadrul reuniunii.

DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR PROFESIONALE ÎN MOLDOVA: SECRETARIATUL CE ȘI GIZ UNESC FORȚELE PENTRU A ÎMBUNĂȚĂȚI FPC

Secretariatul CE a organizat o întâlnire cu GIZ pentru a discuta stadiul actual al Formării Profesionale Continue (FPC) în Moldova. Reuniunea a revizuit progresele recente și inițiativele guvernamentale menite să îmbunătățească sistemul FPC. Participanții au identificat și discutat provocările cheie cu care se confruntă sectorul FPC, inclusiv: decalajul dintre competențele predate și cerințele pieței muncii; acces limitat la echipamente și tehnologii de calitate și finanțare insuficientă pentru instituții; lipsa de instructori calificați. Secretariatul CE, în colaborare cu GIZ și alți parteneri de dezvoltare, va continua să lucreze pentru modernizarea programelor FPC, îmbunătățirea infrastructurii și consolidarea parteneriatelor cu sectorul privat pentru a spori eficacitatea FPC în Moldova.

MEMORANDUMUL ECONOMIC DE ȚARĂ AL BĂNCII MONDIALE PENTRU MOLDOVA

Memorandumul Economic de Țară (MET) al Băncii Mondiale a fost prezentat la Chișinău la 25 noiembrie. Documentul prezintă provocările economice actuale și oportunitățile pe care Moldova le poate valorifica pentru a stimula dezvoltarea economiei. SCE a subliniat că, atunci când vine vorba de abilitarea sectorului privat, CE joacă un rol important în îmbunătățirea climatului de afaceri. Prioritățile sale imediate în acest sens sunt: armonizarea cu legislația UE pentru afaceri: riscuri și oportunități și dereglementarea activității de afaceri: cartografierea, eliminarea blocajelor etc. Economii anuale potențiale estimate pentru întreprinderi din aceste activități sunt echivalente cu aproximativ 2% din PIB.

CONTACTAȚI-NE

Telefon: 022-250-373

E-mail: consecon@gov.md

Oficiu: Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1

Site: consecon.gov.md